

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/211/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1518203668
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1518203668.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci navrhovateľky - manželky I. W. Y. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XX, XXX XX H., zastúpenej JUDr. Denisou Jánošíkovou, advokátkou so sídlom Klincovej 35, 821 08 Bratislava, IČO: 31796737, proti osobe povinnej podľa návrhu platiť výživné - manželovi Mgr. M. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XXXX/XX, XXX XX H. H., zastúpený Cívik Legal s.r.o., so sídlom Seberíniho 6C, 821 03 Bratislava, IČO: 54 256 160, v konaní o určenie výživného na manželku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 14.12.2020, č.k. 56Pc/9/2018-274, takto

rozhodol:

I. Výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie sa m e n í tak, že manžel navrhovateľky je povinný platiť navrhovateľke výživné 200 eur mesačne od 01.08.2019 do 31.12.2019.

Zročné výživné za obdobie od 01.08.2019 do 31.12.2019 nevzniklo.

Vo zvyšku sa návrh navrhovateľky z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo dňa 14.12.2020, č.k. 56Pc/9/2018-274, vo výroku I. zaviazal osobu povinnú podľa návrhu platiť výživné (ďalej len povinný) prispievať na výživu navrhovateľke sumou 300 eur mesačne od 14.04.2018 do 31.07.2019. Vo výroku II. vo zvyšku návrh zamietol. Vo výroku III. účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 71 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, 2, Zákona o rodine, dospejúc k záveru, že uloženie povinnosti manželovi ako osobe povinnej z vyživovacej povinnosti je čiastočne dôvodné a v zostávajúcej časti priznania výživného od 01.08.2019 návrh ako nedôvodný zamietol. Dokazovanie vykonal výsluchom účastníkov, rodným listom maloletého dieťaťa, potvrdením o rodičovskom príspevku a rodinných prídavkoch na dieťa za roky 2018 až 2020, potvrdeniami o príjme navrhovateľky za obdobie od 4/2018 do 11/2020, nájomnou zmluvou k bytu v Bratislave na F. ulici X zo dňa 07.11.2019, Dodatkom k pracovnej zmluve navrhovateľky zo dňa 01.11.2019, 01.05.2020, čestnými prehláseniami rodičov a sestry navrhovateľky zo dňa 10.12.2019 a výpismi z jej účtu, potvrdením o zamestnaní povinného zo dňa 08.04.2018, lekáorskými správami o jeho zdravotnom stave, výpismi z LV č. XXXX, XXXX, XXXX, rozhodnutiami o výške jeho výsluhového dôchodku a výpismi z účtu, nákladmi účastníkov konania, čestnými prehláseniami matky a brata povinného zo dňa 12.03.2020. Súd prvej inštancie vo veci takto rozhodol, keď vykonaným dokazovaním mal preukázané uzavretie a trvanie manželstva účastníkov konania, o ktorom na návrh navrhovateľky na tamojšom súde pod sp.zn. 59P/130/2018 prebieha

rozvodové konanie. Konštatoval, že povinný sa po tom, čo navrhovateľka vymenila zámok na bytových dverách bol dňa 01.04.2018, nútený odstáť a vrátiť sa do Banskej Bystrice odkiaľ pochádza. V manželstve sa dňa 16.08.2016 narodil maloletý I. Y..

3. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že majetkové pomery navrhovateľky a jej životná úroveň z dôvodu starostlivosti o dieťa sa znížila v čase trvania rodičovskej dovolenky, teda v rozhodnom období od 04.04.2018 (podanie návrhu) do 31.08.2019, v ktorom manželia spolu nežili, navrhovateľka poberala rodičovský príspevok 214,70 eura a rodinné prídavky 23,68 eura, v roku 2019 do 8/2019 220,70 eura a rodinné prídavky 24,34 eura. Navrhovateľka už v tomto období nevlastnila žiaden nehnuteľný majetok nadobudnutý pred uzavretím manželstva (záhrada, záhradný dom v G. a 4-izbový byt v H.), ktoré počas manželstva darovala svojim rodičom. Vychádzal z príjmu navrhovateľky od 01.08.2019, ktorý pozostával zo mzdy 642 eur mesačne a rodičovského príspevku 220,70 eur, v roku 2020 zo mzdy 828 eur mesačne a rodičovského príspevku 370 eur mesačne. Z čestného prehlásenia rodičov a sestry navrhovateľky mal podporené jej tvrdenia o finančnej pomoci rodiny, keď navrhovateľka s dieťaťom býva v byte svojej sestry na F. ulici, aj v čase potom, ako do bytu už nemal prístup povinný. Vychádzal z nákladov navrhovateľky, ktorá okrem osobných potrieb mala mesačné náklady spojené s užívaním bytu 157 eur (elektrina 33 eur, SPP 45 eur, UPC 10 eur) a nájomné 276,16 eura mesačne, od 11/2019 po dohode so sestrou zvýšené na 407,17 eura (namiesto nájomného sestry hradila splátky hypotekárneho úveru). Navrhovateľka zabezpečovala potreby maloletého, na ktorého povinný prispieval výživným 200 eur mesačne, určeným neodkladným opatrením a poberala prídavky na dieťa. Konštatoval, že náklady vyčíslené navrhovateľkou prevyšujú jej príjmy. Na strane povinného zistil, že zamestnaný nie je a jeho príjmom je výsluhový dôchodok (už od r. 2016), čo odôvodnil zdravotným stavom (diagnostikovaná Neuronálna forma motorickej neuropatie v r. 2017) a záujmom o striedavú osobnú starostlivosť o maloletého syna v rozvodovom konaní, pre ktorého si chce ponechať dostatok priestoru. Prevod vlastníctva 1 a 2 izbový bytu v H.i (získaných pred uzavretím manželstva) darovaním na svoju matku v 7/2018, dôvodiac v prípade progresu ochorenia starostlivosťou oň iba zo strany najbližšej rodiny, súd prvej inštancie vyhodnotil ako vzdanie sa majetkového prospechu bez dôležitého dôvodu. Zohľadnil preto, že povinný až do 7/2018 jednoizbový byt prenajímal so ziskom 185 eur mesačne, mal teda k dispozícii celkový príjem spolu s výsluhovým dôchodkom 850 eur, cca 1.035 eur. Vychádzal zo životnej úrovne povinného, ktorý býva v H. H. v 3 izbovom byte, zakúpeného jeho matkou, z čestných prehlásení jeho matky a brata vyplýva, že mu finančne vypomáhajú, v byte matky býva bezodplatne a hradí len náklady spojené s bývaním. Vychádzajúc z príjmov povinného pozostávajúcich z výsluhového dôchodku v roku 2018 850 eur, v roku 2019 863 eur, v roku 2020 876,50 eura, znížený o súdom priznané výživné na maloleté dieťa a manželku v celkovej sume 400 eur mesačne, dospel k záveru, že v období od 04.04.2018 do 31.07.2019, bolo v jeho možnostiach prispievať na výživu navrhovateľky sumou 300 eur mesačne, dôvodiac aj vzdaním sa majetku v prospech jeho matky a príjmu z neho pochádzajúceho. Skonštatoval, že povinný nepredložil listiny preukazujúce prevod nehnuteľností. Prihliadol na princíp potenciality príjmu povinného, teda príjem, ktorý by mohol dosiahnuť, keď sa nestotožnil s dôvodmi, pre ktoré si zamestnanie nehľadá. Zhodnotil, že jemu diagnostikované ochorenie je závažné, avšak doposiaľ nebolo dôvodom priznania invalidity, teda má možnosť nájsť si primerané, jeho stav zohľadňujúce pracovné zaradenie a zlepšiť si finančnú situáciu napr. aj čiastočným pracovným úväzkom (zamestnanie v SBS v Bratislave od 26.03.2018 do 31.03.2018).

4. Na základe zistených majetkových pomerov manželov a porovnaní ich životnej úrovne, trvanie nároku navrhovateľky na výživné ustálil v ňou požadovanej sume 300 eur mesačne, od podania návrhu do jej nástupu do zamestnania v auguste 2019, t.j. do 31.07.2019, teda v období, kedy bola na rodičovskej dovolenke a z dôvodu starostlivosti o dieťa nemala možnosť postačujúceho príjmu. Prihliadol aj na okolnosť, že povinný v čase prebiehajúcej rodičovskej dovolenky navrhovateľky, svojim nevyhnutným bývaním v H. H. (stratil možnosť bývania v mieste posledného spoločného bydliska manželov v Bratislave), zvýšil svoje mesačné náklady spočívajúce v duplicite niektorých výdavkov na jeho základné životné potreby a na cestovanie do Bratislavy za synom. Zohľadnil, že navrhovateľka od 01.08.2019 nastúpila do pracovného pomeru na polovičný úväzok, čím mal preukázané, že nie je odkázaná výživou na manžela a životná úroveň oboch manželov je v zásade rovnaká. Uviedol, že priznaním výživného i za toto obdobie by porušil pravidlo rovnakej životnej úrovne manželov a jeho priznanie po 01.08.2019 by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Za preukázané mal, že povinný v období od 04.04.2018 do 31.07.2019 platil na základe neodkladného opatrenia navrhovateľke 5 mesiacov po 300 eur (od 7/2018 do 11/2018) a od 12/2018 po 200 eur a to až do rozhodnutia súdu (12/2020) spolu v celkovej výške 6.300 eur, pričom priznané výživné predstavuje celkovú sumu 4.800 eur (16 mesiacov x 300 eur). Nakoľko povinnému

zročné výživné nevzniklo, zročné výživné neurčil. O trovách konania rozhodol podľa § 52 z.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej CMP).

5. Proti rozsudku, v jeho zamietajúcej časti podala prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne odvolanie navrhovateľka podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) z. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), navrhujúc rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť a priznať jej nárok na výživné vo výške 300 eur mesačne do rozvodu manželstva, alebo rozsudok zrušiť a vrátiť na nové konanie. Namietala nesprávne zhodnotenie charakteru jej pracovného pomeru od 8/2019, kedy pracovala len na polovičný pracovný úväzok z dôvodu zdravotného stavu maloletého a mala priznané predĺženie poberania rodičovského príspevku. K príjmu povinného a zbaveniu sa majetku (1 a 2 izbový byt v H. H.) uviedla, že mu ochorenie bolo diagnostikované už v roku 2017, pričom k darovaniu bytov svojej matke, na ktoré počas manželstva vyplatil 3 úvery zo spoločných prostriedkov, pristúpil účelovo až v 7/2018, kedy vedel o jej návrhu na rozvod, s cieľom znížiť si životnú úroveň. Povinný sa darovaním vlastných bytov svojej matke v danom čase zbavil príjmu z prenájmu oboch bytov (spolu v sume 420 eur mesačne) a výnosu z predaja 2-izbového bytu. V 4/2018, potom, čo sa vrátil späť do H. H., býval istý čas so svojou matkou a naďalej mal príjem z prenájmu oboch nehnuteľností. Ukončenie nájomnej zmluvy nepredložil (LV XXXX I. XX, H. H. /1 izbový byt/ nájom 280 eur mesačne, čistý príjem z nájmu 182 eur, darovacia zmluva V XXXX/XXXX zo dňa 01.08.2018 - čz 1311/2018, LV XXXX I. 1, H. H. /2 izbový byt/ nájom 390 eur mesačne, čistý príjem z nájmu 242 eur). Neskôr jeho matka 2 izbový byt predala a naďalej môže mať príjem z prenájmu 1-izbového. Poukázala na zavádzajúce informácie o jej majetkových pomeroch, keď nehnuteľný majetok nadobudla pred uzavretím manželstva a to polovicu rodičovského bytu M. XX, H. (LV XXXX), ktorý jej a sestre v roku 2004 rodičia darovali, avšak naďalej užívali, a ktorý im so sestrou bezodplatne v roku 2016 vrátili (Zmluva o vrátení daru podľa V-XXXX/XXXX zo dňa 23.11.2016). V roku 2012 kúpila pre rodičov záhradu, na pozemku ktorom si chceli postaviť chatu (Záhrada, záhradná chata, Stupava (LV XXXX)), ktorej výstavbu jej rodičia financovali aj zabezpečili, preto im po kolaudácii chaty nehnuteľnosť darovala (Darovacia zmluva V-XXX/XXXX zo dňa 27.04.2017). Uviedla, že finančné prostriedky vložené do kúpy záhrady a začatia stavby chaty jej rodičia vrátili (časť v hotovosti a časť vkladom na účet). Tieto prostriedky použila na pokrytie výdavkov počas rozvodového konania. Majiteľkou 2 izbového bytu v ktorom býva je jej sestra, ktorej hradí nájom na základe uzavretej nájomnej zmluvy. Nesúhlasila s názorom súdu o ich porovnateľnej životnej úrovni od 8/2019, kedy sa vrátila do zamestnania, keď povinný si podstatne znížil svoje majetkové pomery, napriek svojmu vzdelaniu a stabilizovanému zdravotnému stavu nepracuje a žije z výsluhového dôchodku, býva v 3-izbovom byte. Súd odignoroval, že je zamestnaná iba na čiastočný úväzok a stará sa o choré dieťa, ktoré si vyžaduje zvýšené finančné náklady a povinný jej so starostlivosťou nepomáha.

6. Povinný vo vyjadrení k odvolaniu manželky prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Stotožnil sa so záverom súdu, že vrátením sa navrhovateľky v 8/2019 do zamestnania, sa životná úroveň oboch manželov vyrovnala. Táto mala od 01.08.2019 vyšší príjem ako on (príjem zo zamestnania, spolu s rodičovským príspevkom, prídavkami na dieťa a poskytované výživné) X.XXX,XX eura mesačne. Jeho príjem v čase rozhodovania súdu prvej inštancie predstavoval iba výsluhový dôchodok (od 08/2020 876,50 eura), iný príjem nemal a nevlastnil žiadny nehnuteľný majetok alebo huteľný majetok vyššej hodnoty. Jeho osobné mesačné výdavky predstavovali nájomné 68 eur, plyn 40 eur, elektrina 22 eur, TV a internet 15 eur, telefón 20 eur, životné poistenie 38 eur, strava, hygiena 270 eur, lieky 20 eur, oblečenie 30 eur, cestovné náklady 210 eur, detské centrum (vstupné) 30 eur, výživné na maloletého 200 eur a výživné manželke 200 eur, spolu 1.163 eur. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že môže dosahovať vyšší príjem a túto skutočnosť v rozhodnutí zohľadnil. Príjmy oboch manželov boli od 8/2019 v zásade rovnaké (aj keď príjem navrhovateľky bol vyšší avšak bez zásadnej disproporcie). Odvolanie síce nepodal, ale zdôraznil, že po odrátaní súm výživného na maloletého a manželku mu zostávalo 476,50 eura mesačne. Nie je pravdou, že po nedobrovoľnom a nútenom odchode zo spoločnej domácnosti (01.04.2018) býval so svojou matkou, ale po návrate do H. H. (apríl, máj) býval v 1-izbovom byte na I. ulici XX (od 04.03.2018 tam nájomca nebol). Príjem z prenájmu tohto bytu v mesiacoch apríl a máj 2018 preto neplynuli (Príloha č.1 - Ukončenie nájomnej zmluvy). Dňa 01.06.2018 sa presťahoval do 2-izbového bytu na I. ulici X a odvtedy príjem z prenájmu tohto bytu už nebol (Ukončenie nájomnej zmluvy). Po darovaní oboch bytov matke (01.08.2018) príjem z prenájmu 1-izbového bytu na I. ulici XX nemá (Notárske zápisnice, Dodatok k nájomnej zmluve). Zopakoval, že byty matke daroval po roku 2017, po diagnostike závažného ochorenia, pretože vzhľadom na jeho zdravotný stav nevedel predpokladať vývoj ochorenia, s poukazom na prognózu dožitia a potrebu pomoci od svojej rodiny, ktorú od manželky očakávať už nemohol. Teda z jeho strany nešlo o účelové

konanie. Keď sa naskytila možnosť kúpiť väčší trojizbový byt, jeho matka predala dvojizbový byt a za tieto financie kúpila byt, ktorý má výťah aj garáž a nachádza sa v tesnej blízkosti bydliska matky a jeho brata. Počas manželstva príjem z prenájmu oboch nehnuteľností presahoval výšku splátok úverov a bol tak ďalším príjmom do domácnosti. Avšak kým jeho celý príjem, okrem splátok úverov išiel na spoločnú domácnosť, navrhovateľka si cca 500 eur mesačne vkladala na svoj účet v Mbank (v 3/2018 mala na účte cca 40.000 eur) a tiež splácala úver v stavebnej sporiteľni s mesačnou splátkou 124 eur. Poukázal na prevod nehnuteľností vo vlastníctve navrhovateľky na svojich rodičov za trvania manželstva. Zdôraznil, že navrhovateľka si do nákladov na bývanie uvádza nájomné 559,17 eur, v ktorom je okrem bežných nákladov (157 eur) aj splátka hypotéky bytu (402,17 eur), ktorý bude po dohode s jej sestrou neskôr v jej vlastníctve. Poukázal na neprímerané a nepreukázané náklady navrhovateľky na maloletého. Osobitne zdôraznil, že mu navrhovateľka dlhodobo a bezdôvodne bráni v styku s maloletým a nerešpektuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutia súdov.

7. Navrhovateľka vo vyjadrení k vyjadreniu povinného prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne zo dňa 03.05.2021, zotrvala na svojich odvolacích dôvodoch a skutkových tvrdeniach.

8. Povinný vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľky prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu zo dňa 23.06.2021, zopakoval svoju skutkovú argumentáciu. Doplnil, že mu navrhovateľka naďalej neumožňuje stretávať sa s maloletým synom, z dôvodu ktorého bol nariadil súdny výkon právoplatného rozhodnutia o jeho styku s maloletým (sp.zn. 2Em/1/2019).

9. Navrhovateľka vo vyjadrení prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne zo dňa 20.12.2021, zotrvala na dôvodoch odvolania, navrhujúc rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a výživné 300 eur mesačne jej priznať aj od 01.08.2019 do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva do 16.03.2021. Poukázala na rozpornú argumentáciu súdu prvej inštancie, keď neobstojí odôvodnenie, že od 01.08.2019, už nebola odkázaná na výživu od manžela. Rovnako nie je správny postup súdu, ktorý pri posudzovaní jej nároku porovnával príjmy manželov a opomenul skutočnosť, že výška príjmu, bez posúdenia ďalších skutočností, neurčuje životnú úroveň posudzovanej osoby. V odôvodnení sa nezaoberal výškou nákladov účastníkov a neposúdil, či obaja mali v rozhodnom období rovnakú možnosť zabezpečiť si svoje základné potreby. Neodôvodnil účelové vzdania sa majetkového prospechu povinného (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Nezohľadnil jej osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v zmysle ust. § 71 ods. 1 Zákona o rodine. Uviedla, že v 9/2019 sa u maloletého začali objavovať problémy (neskôr zistená porucha autistického spektra) a v 7/2020 jej bola predĺžená rodičovská dovolenka, čo súd zohľadnil výlučne len za obdobie od 14.04.2018 do 31.07.2019. Súd prvej inštancie mal vychádzať aj z potenciality príjmu povinného, ktorý pred podaním návrhu na rozvod od 26.03.2018 pracoval v SBS v Bratislave a pracovný pomer ukončil po tom, ako sa dozvedel o podaní návrhu na rozvod. Následne sa zamestnal bezprostredne po vyhlásení rozsudkov v týchto konaniach a od 01.02.2021 pracuje v ÚVV a ÚVTOS H. H., s funkčným platom 709,50 eur mesačne. Je preto nepochybné, že aj v rozhodnom období bol schopný dosahovať takýto príjem. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení nevenoval otázke jej opodstatnených nákladov. Uviedla, že jej príjem predstavoval 738,38 eur v čase podania návrhu, t.j. v roku 2018 (rodičovský príspevok 214,70 eura, prídavok na dieťa 23,68 eura, výživné na maloletého 200 eur a výživné na manželku 300 eur), v roku 2019 do 31.07.2019 645,04 eura (rodičovský príspevok 220,70 eura, prídavok na dieťa 24,34 eura, výživné na maloletého 200 eur a výživné na manželku 200 eur), od 01.08.2019 do 31.12.2019 1.287,04 eura (rodičovský príspevok 220,70 eur, prídavok na dieťa 24,34 eur, výživné na maloletého 200 eur, výživné na manželku 200 eur a príjmom zo zamestnania 642 eur), od 01.01.2020 1.623,60 eur (rodičovský príspevok 370 eur, prídavok na dieťa 24,95 eur, výživné na maloletého 200 eur, výživné na manželku 200 eur a príjem zo zamestnania 828,65 eura). Súd prvej inštancie nevyhodnotil rozsah jej nákladov a či dosahovaný príjem jej postačoval na zabezpečovanie jej životných potrieb, alebo slúžil prevažne na potreby maloletého, ktoré vyčíslila na 815 eur mesačne a 1.513 eur na jeho vyšetrenia a terapie v roku 2019, 2020. Uviedla, že časť finančných prostriedkov v období, za ktoré jej súd výživné nepriznal, vynaložila práve na potreby maloletého. Predložila rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 59P/130/2018 zo dňa 16.12.2020 a listiny preukazujúce zdravotný stav maloletého v roku 2020 až 2021.

10. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací § 34 CSP, po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP), rozsudok v napadnutej časti, v ktorej súd prvej inštancie nepriznal navrhovateľke

nárok na výživné od 01.08.2019 preskúmal bez ohľadu na dôvody odvolania (§ 66 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 1 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné čiastočne.

11. Ako prvoradá konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať (§ 2 ods. 1 CMP, § 380 ods. 2 CSP).

12. Súd prvej inštancie zistil skutočný stav vecí, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia životnej úrovne manželov a ich zmeny po ukončení vedenia spoločnej domácnosti ako aj posúdenia otázky dobrých mravov, dôvodnosti a výšky výživného na manželku. S právnym záverom súdu prvej inštancie prijatého na základe výsledkov vykonaného dokazovania sa odvolací súd zhodol čiastočne, keď dospel k záveru o dôvodnosti priznania nároku navrhovateľke na výživné aj za obdobie od 01.08.2019 do 31.12.2019 vo výške 200 eur mesačne.

13. Podľa § 71 ods. 1 Zákona o rodine manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň obidvoch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť. Podľa § 71 ods. 2 Zák. o rodine vyživovacia povinnosť medzi manželmi predchádza vyživovaciu povinnosť detí voči rodičom.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 75 ods. 2 Zák. o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

16. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 59P/130/2018 zo dňa 16.12.2020, bolo manželstvo účastníkov konania rozvedené, rozsudok v časti rozvodu manželstva nadobudol právoplatnosť dňa 16.03.2021, v časti úpravy pomerov manželov k maloletému dieťaťu I. Y., nar. XX.XX.XXXX, je predmetom odvolacieho konania.

17. Keďže pri rozhodovaní o výživnom medzi manželmi je potrebné vyhodnocovať kritériá § 71 ods. 1, 75 ods. 1 Zákona o rodine odvolací súd, po zhodnotení dôvodov odvolania navrhovateľky, posudzoval opodstatnenosť trvania jej nároku na výživné po 01.08.2019, t.j. v časti zamietnutia jej návrhu súdom prvej inštancie (z pohľadu príjmu manželov, možností a schopností a majetkových pomerov, starostlivosti o spoločnú domácnosť a to v kontexte zachovania rovnakej životnej úrovne manželov počas trvania manželstva).

18. V danom prípade z obsahu vykonaného dokazovania vyplýva, že manželia uzavreli manželstvo dňa 21.03.2013, z ktorého sa dňa 16.08.2016 narodilo maloleté dieťa I. Y.. Manželia do 01.04.2018 zdieľali spoločnú domácnosť v Bratislave, v byte sestry navrhovateľky a spoločne sa podieľali na jej nákladoch. Povinný mal príjem z výsluhového dôchodku 850 eur mesačne a z prenájmu svojich nehnuteľností 1 a 2 izbového bytu v H. H. spolu 424 eur, navrhovateľka poberala rodičovský príspevok 214,70 eura a prídavok na dieťa 23,68 eura. Navrhovateľka vlastníctvo k nehnuteľnostiam, rodičovskému bytu nadobudnutému v r. 2004 darovaním (so sestrou v pomere 14:14), bezodplatne v roku 2016 previedla na rodičov a v r. 2017 aj pozemok a chatu v G. (ktorej výstavbu údajne financovali rodičia). Jej príjem predstavoval V roku 2017 bolo povinnému diagnostikované nevyliciteľné ochorenie Neuronálna forma motorickej neuropatie, s ktorým sa povinný musel vyrovnáť a ktoré zrejme ovplyvnilo aj manželský vzťah účastníkov konania, čo vyplýva z ich podaní a vyjadrení. Vzájomné manželské vzťahy (ako manželka uvádza aj vo svojom návrhu na rozvod manželstva - rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 59P/130/2018 zo dňa 16.12.2020), že manžel bol apatický až depresívny, údajne uviedol, že ju neľúbi, stratila k nemu dôveru, vyústili k radikálnemu riešeniu navrhovateľky (ako uviedla), kedy dňa 01.04.2018 vymenila zámok na byte, čím zamedzila povinnému vstup do spoločnej domácnosti a osobné veci mu nechala na druhý deň vo vchode bytového domu. Od uvedeného okamihu bol povinný nútený z

dôvodu zabezpečenia si bývania, vrátiť sa do svojho pôvodného bydliska do H. H.. Navrhovateľka bezprostredne dňa 04.04.2018 podala návrh na rozvod manželstva a dňa 06.06.2018 podala návrh na určenie výživného na manželku. Z vyjadrení oboch účastníkov konania vyplýva, že ukončenie manželského spoluzitia bolo výlučným rozhodnutím navrhovateľky, nečakané, bez predchádzajúcich, aspoň predbežných dohôd jednak na ďalšej starostlivosti manželov o spoločné dieťa (v tom čase vo veku necelých 2 rokov), ako aj na možnostiach finančného zabezpečenia potrieb navrhovateľky v nasledujúcom období (opak nebol v konaní preukázaný). Odvolací súd predpokladá, že navrhovateľka, ktorá bola v čase svojho rozhodnutia o vylúčení povinného zo spoločnej domácnosti na rodičovskej dovolenke, si musela byť vedomá poklesu životnej úrovne oboch manželov rozdelením domácností, kedy povinnému, ako správne zohľadnil aj súd prvej inštancie, nutne začali vznikať nové náklady na zabezpečenie vlastného bývania, t.j. strata časti zisku z prenájmu jedného z jeho bytov a náklady na pravidelné cestovanie za maloletým synom do Bratislavy. V tomto konaní nie je síce vecou dokazovania skúmať príčiny rozvratu manželstva, avšak na uvedené odvolací súd poukazuje pri hodnotení jedného z kritérií posudzovania nároku navrhovateľky na výživné a to z pohľadu starostlivosti manželov o spoločnú domácnosť. V danom prípade teda nešlo o svojvoľné rozhodnutie povinného opustiť spoločnú domácnosť a zbaviť sa tak starostlivosti o domácnosť a maloleté dieťa. V tomto kontexte je potrebné konštatovať aj to, že povinný nezostal v postavení pasívneho rodiča, bez záujmu o spoločné maloleté dieťa, ale mal záujem o jeho osobnú starostlivosť a v nasledujúcom období sa základného styku a kontaktu s maloletým, musel domáhať prostredníctvom súdnych rozhodnutí.

19. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie pri hodnotení možností a schopností a majetkových pomerov povinného. Súd prvej inštancie pri určení výšky výživného (ktorá v odvolacom konaní sporná nebola) správne vychádzal z príjmu povinného, tvoreného výsluhovým dôchodkom v r. 2018 850 eur, v r. 2020 876,50 eura a zohľadnil aj predpokladaný príjem z prenájmu bytu 183 eur mesačne. Príjem povinného z prenájmu jedného bytu správne zohľadnil aj po 7/2018, kedy povinný svoje nehnuteľnosti previedol darovacou zmluvou na svoju matku, ktorú okolnosť vyhodnotil v súlade s § 75 ods.1 Zákona o rodine, ako vzdanie sa majetkového prospechu bez dôležitého dôvodu. K zníženiu jeho príjmu z prenájmu oboch nehnuteľností po 01.04.2018, však nutne došlo z dôvodu, že povinný si musel vyriešiť svoju bytovú otázku a zabezpečiť si bývanie v jednom zo svojich bytov (Dohoda o skončení nájmu bytu na I. ulici XX zo dňa 04.03.2018 a Dohoda o skončení nájmu bytu na Mládežníckej ulici 1 zo dňa 01.06.2018). Tvrdenie navrhovateľky o tom, že bezprostredne po odchode do Banskej Bystrice v 4/2018 mohol bývať u svojich rodičov, nie je z pohľadu posúdenia dôvodov priznania výživného po 01.08.2019 opodstatnené, keď ide o obdobie v ktorom súd priznal výživné v navrhovateľkou požadovanej výške (navrhovateľka si pritom nárok na manželské výživné uplatnila až 06.06.2018). Správne súd prvej inštancie zohľadnil aj potencialitu príjmu povinného, keď v prevažnej miere nezohľadnil jeho dôvody, prečo nebol zamestnaný. Pokiaľ však navrhovateľka poukazuje na jeho pracovné možnosti a ukončenie pracovného pomeru v SBS v Bratislave od 26.03.2018 do 31.03.2018, je len zrejmé, že po okamžitom ukončení spoluzitia zo strany navrhovateľky ku dňu 01.04.2018, nemohol v zamestnaní v Bratislave pokračovať a je len hypotetický predpoklad, či mohol v posudzovanom období dosahovať príjem vo výške jeho funkčného platu 709,50 eur mesačne, plynúceho mu od 2/2021 z jeho zamestnania v ÚVV a ÚVTOS H. H.. Aj odvolací súd je však toho názoru, ako uviedol aj súd prvej inštancie pri posúdení potenciality príjmov povinného, že v posudzovanom období mohol pracovať aspoň na čiastočný pracovný úväzok, aj napriek zistenej diagnóze (ktorá nebola dôvodom priznania invalidity) a pri zohľadnení návštev maloletého v Bratislave (uznesenie Okresného súdu Bratislava V o nariadení neodkladného opatrenia sp.zn. 59P/18/2019 zo dňa 28.02.2019 o úprave styku povinného s maloletým synom).

20. Odvolací súd následne posudzoval správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie aj z pohľadu odôvodnených osobných a aj preukázaných nákladov účastníkov konania a to vo vzťahu k zamietajúcej časti návrhu. Z obsahu spisu a účastníkmi predkladaných dôkazov vyplýva, že navrhovateľka tieto vyčísliła v 11/2019 v sume 672 eur mesačne (č.l. 162), v 10/2020 v sume 675 eur mesačne (č.l. 2019), ako náklady na bývanie 275 eur, potraviny 240 eur, drogériu, hygienu 30 eur, oblečenie, obuv 40 eur, lekárňu 10 eur, telefón, internet, TV 40 eur, pohonné hmoty 40 eur. Náklady na starostlivosť o maloletého v r. 2019 v sume 775 eur mesačne, v roku 2020 965 eur mesačne, ako náklady na bývanie 275 eur, potraviny 240 eur, drogériu, hygienu 30 eur, oblečenie, obuv 60 eur, lekárňu 30 eur, 150 eur jednorázový rezervačný poplatok za škôlku, pohonné hmoty 40 eur, životné poistenie 20 eur a terapie 100 eur. Povinný svoje osobné náklady za rozhodné obdobie vyčíslił v sume 750 eur mesačne (č.l.166), ako nájomné 55 eur, plyn 33 eur, elektrinu 20 eur, TV a internet 14 eur, telefón 20 eur, životné poistenie 38 eur, stravu, hygienu

280 eur, lieky 20 eur, oblečenie 30 eur, cestovné náklady (BA) 210 eur, detské centrum (vstupné) 30 eur, okrem toho uhradil výživné na maloletého 200 eur a na navrhovateľku 200 eur. Z uvedeného vyčíslenia vyplýva, že náklady oboch účastníkov na ich osobné potreby sú z pohľadu ich skladby a výšky v zásade rovnaké, navrhovateľka mala na rozdiel od povinného vyššie náklady na nájomné a povinný vynakladal zvýšené výdavky na cestovanie. Nie je dôvodné nezohľadniť náklady u oboch účastníkov na ich základné potreby, stravu, ošatenie, zdravotnú starostlivosť, dopravu alebo náklady na energie. Pokiaľ ide o hradenie prenájmu bytu, toto povinný, bývajúc v byte svojej matky neplatil (avšak neplatil by ho ani vo svojom byte, pokiaľ by zostal v jeho osobnom vlastníctve), naproti tomu navrhovateľka svojej sestre uhradila nájomné 279,18 eur mesačne a od 11/2019 po uzavretí novej nájomnej zmluvy zo dňa 07.11.2019 (č.l.163) 402,17 eura ako splátku hypotekárneho úveru (okrem toho mala náklady na elektrinu 33 eur, SPP 45 eur, UPC 10 eur). Navrhovateľka od 11/2019 po dohode so sestrou navýšila svoje náklady na bývanie, keď namiesto nájomného začala sestre hradiť splátky hypotekárneho úveru za tento byt 402,17 eur mesačne. Dôvod nevyhnutnosti navýšenia nákladov na bývanie však navrhovateľka nepreukázala (nepreukázala hradenie splátok hypotekárneho úveru svojej sestre kontinuálne v priebehu celého konania, keď listinnými dôkazmi doručenými súdu dňa 20.01.2020 preukázala zaplatenie iba jednej splátky a to v novembri 2019 (č.l. 189)). Pokiaľ aj navrhovateľka uhradila svojej sestre splátky hypotekárneho úveru, čím si navýšila náklady na bývanie, toto odvolací súd vyhodnotil ako vzdanie sa majetkového prospechu, keďže uvedená nehnuteľnosť, nebola v jej osobnom vlastníctve.

21. Z obsahu relevantných listín o príjme navrhovateľky zo zamestnania a rozhodnutí o priznaní rodičovského príspevku bolo preukázané, že kým jej príjem v r. 2018 bol tvorený iba rodičovským príspevkom 214,70 eura, v roku 2019 do 31.07.2019 220,70 eura, od 01.08.2019 do 31.12.2019 predstavoval 899,70 eura (mzda 679,20 eura a rodičovský príspevok 220,70 eura), od 01.01.2020 bol 1.198,65 eura (mzda 828,65 eura a rodičovský príspevok 370 eur).

22. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacími dôvodmi navrhovateľky, ktorá trvanie svojho nároku na výživné počas trvania celého manželstva, odôvodňuje jej vynaloženými nákladmi v rozhodnom období na maloletého (bežné a spojené s jeho zdravotným stavom viac ako 815 eur mesačne), kedy svoje finančné prostriedky použila v prevažnej miere na potreby maloletého. Navrhovateľka v tomto konaní náklady na maloletého nepreukázala, avšak skúmanie ich skutočnej existencie a dôvodnosti ani nie je predmetom dokazovania v tomto konaní. Pokiaľ tvrdí, že uvedené náklady boli na maloletého opodstatnené (ktoré v takejto výške nepreukázala) a jej príjem od 01.08.2019, spolu s rodičovským príspevkom, prídavkom na dieťa, uplatneným daňovým bonusom a výživným na maloletého od povinného (200 eur mesačne určeného neodkladným opatrením) nepostačoval, mala a mohla v záujme maloletého podať návrh na určenie výživného na maloletého na čas do rozvodu manželstva. Ide o dva osobitné nároky (výživné na maloleté dieťa a výživné na manželku počas trvania manželstva), preto náklady na potreby a výživu maloletého (osobitne v navrhovateľkou uvádzanom rozsahu), nemožno zohľadňovať pri posúdení jej nároku na manželské výživné. Rovnako osobná starostlivosť navrhovateľky o maloleté dieťa je vecou posúdenia nároku maloletého dieťaťa na výživné od povinného rodiča, ktorá sa pri jeho určení osobitne zohľadňuje (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Toto konanie nenahrádza konanie o určenie výživného na maloleté dieťa a preto ani výkon osobnej starostlivosti navrhovateľky o maloletého v tomto konaní nemožno posudzovať izolovane, ako osobitný dôvod na priznanie výživného, ale ju vyhodnocovať v kontexte aj ostatných kritérií podstatných pre priznanie nároku v zmysle § 71 ods.1 Zákona o rodine. Poukazujúc na zásadu solidarity, ktorá nepripúšťa, aby sa niektorý z manželov dostal do nevýhodnejšieho postavenia napríklad v dôsledku starostlivosti o dieťa, bolo súdom zohľadňované pri určení nároku navrhovateľky do času jej nástupu do zamestnania.

23. Zo zásady rovnakej životnej úrovne manželov vyplýva, že nemusí byť splnená podmienka odkázanosti, ako je to napr. pri vyživovacej povinnosti detí k rodičom, resp. vyživovacie povinnosti medzi ostatnými príbuznými. Uplatňovanie tejto vyživovacej povinnosti je medzi manželmi možné aj v prípadoch, keď sú obaja zárobkovo činní, schopní zabezpečiť svoje osobné potreby, v dôsledku oddeleného hospodárenia však medzi nimi vzniká disproporcía v ich celkovej životnej úrovni. Odvolací súd pri posúdení nároku navrhovateľky neposudzoval jej odkázanosť na výživné (pokiaľ ide o odôvodnenie súdu prvej inštancie je potrebné sa v kontexte celého odôvodnenia domnievať, že ide iba o formulačnú chybu), ale hodnotil zachovanie celkovej životnej úrovne manželov počas trvania manželstva, starostlivosť o spoločnú domácnosť, ich majetkové pomery (vrátane posúdenia vzdania sa majetkového prospechu), schopnosť hradiť si svoje náklady s poukazom na zachovanie princípu zachovania rovnakej životnej úrovne aj po ukončení spolužitia, výšku ich nákladov a príjmov, ktoré sú

vzhľadom na ich majetkové pomery podstatným kritériom posudzovania ich životnej úrovne, vrátane posúdenia potenciality príjmu povinného (nedôvodnosť iba odkázania na výsluhový dôchodok a možnosť v rozhodnom období získania aspoň príjmu z čiastočného pracovného úväzku), a na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že k vyrovnaní životnej úrovne manželov, kedy bola v zásade rovnaká, došlo až ku dňu 01.01.2020 a nie ku dňu 01.08.2019, nástupom navrhovateľky do zamestnania (bez ohľadu na to, či ide o čiastočný pracovný úväzok, keď podstatnou bola výška dosahovanej mzdy a výška kompenzácie z rodičovského príspevku). Navrhovateľka teda od 01.01.2020 bola schopná zabezpečiť svoje osobné potreby v takej miere, že bola aj v dôsledku oddeleného hospodárenia, odstránená disproporcía v ich celkovej životnej úrovni.

24. Odvolací súd čiastočne zohľadnil dôvody odvolania navrhovateľky a nárok na výživné jej priznal aj od 01.08.2019 do 31.12.2019. Ide o obdobie, kedy už sice navrhovateľka pracovala, avšak v tomto období z pohľadu vyhodnotenia príjmov a výdavkov manželov, nebolo odôvodnené ustáliť vyrovnanie ich životnej úrovne. Už dosahovaný príjem navrhovateľky v tomto období však odvolací súd premietol do výšky výživného, ktoré od 01.08.2019 do 31.12.2019 ustálil v sume 200 eur mesačne. S poukazom na vyššie uvedené hodnotenie kritérií pre určenie výšky výživného a dôvodnosti trvania nároku navrhovateľky, bolo dôvodné dorovnať životnú úroveň manželov výživným na manželku do 31.12.2019 vo výške 200 eur.

25. Záverom odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie rozhodol nad návrh a výživné navrhovateľke priznal od 14.04.2018 a nie od podania návrhu dňa 06.06.2018 (uznesenie Okresného súdu Bratislava V č.k. 59P/130/2018-44 zo dňa 14.06.2018 o vylúčení návrhu navrhovateľky na samostatné konanie). Odvolací súd však posudzoval správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie iba v rozsahu podaného odvolania (§ 65 CMP), t.j. v časti výroku II. ktorým súd prvej inštancie návrh vo zvyšku zamietol a nárok navrhovateľky od 01.08.2019 nepriznal.

26. Zročné výživné za obdobie od priznania nároku od 14.04.2018 do 31.12.2019 predstavuje 5.670 eura (pomerná časť za 4/2018 /17 dní/ 170 eur + 15 mesiacov x 300 eur + 5 mesiacov x 200 eur). Odvolací súd vychádzal zo súdom prvej inštancie preukázaného zaplatenia výživného ku dňu jeho rozhodnutia, v celkovej výške 6.300 eur (čo v odvolacom konaní spochybnené nebolo), preto rovnako, ako súd prvej inštancie uzatvára, že zročné výživné nevzniklo ani za obdobie od 01.08.2019 do 31.12.2019.

27. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378, § 219 ods. 3 CSP a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedopíňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp.zn. 5Cdo/218/2009, 3Cdo/51/2011, 3Cdo/186/2012, 7Cdo/56/2011).

28. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil podľa § 388 CSP.

29. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

30. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).